

Nr 172.

Av herrar **Dahlström** och **Källman**, *angående befrielse för kyrka, landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållningssällskap från erläggande av arvsskatt vid testamentsförvärv.*

Kyrka, landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållningssällskap fritagas enligt 38 § i 1941 års arvs- och gåvoskattsförordning från skyldighet att erlægga gåvoskatt. Däremot skola de enligt 28 § samma förordning erlægga arvsskatt för testamentsförvärv och ha i detta hänseende förts till klass III. Skatten för denna arvsklass är ganska betungande. För vad som överstiger 60 000 kronor utgår den med icke mindre än 30 % av testamentslotten. Skälen för upprätthållande av denna motsättning mellan arvs- och gåvobeskattningen torde främst vara av historisk natur. Då de allmänna bestämmelserna om gåvoskatt upptogos i 1910 års kommittéförelslag till arvsskatteförordning, vilket förslag låg till grund för den senare år 1914 antagna författningen i ämnet, motiverades dessa bestämmelser med en önskan att förebygga arvsskattens kringgående. De kommitterade ansågo emellertid, att några risker härvidlag icke förelågo vid donation till allmännyttiga och välgörande ändamål. Tvärtom kunde en gåvobeskattning med skäl befaras avhålla mången från att skänka till dylika ändamål. Resultatet av dessa överväganden från de kommitterades sida blev att här uppräknade juridiska personer undantogs från gåvoskatt. Skatten för deras testamentsförvärv, vilken redan vunnit hävd på grund av 1894 års stämpelförordnings bestämmelser i ämnet, lämnades emellertid orörd.

Det är mycket svårt att för kommunernas del finna något förnuftigt skäl för den ovan angivna motsättningen mellan skatt på testamentsförvärv och gåva. Möjligen kunde en skatt på kommuns testamentsförvärv motiveras under tiden före rösträttsreformernas genomförande. Då gällande rösträttsbestämmelser kunde ge enskilda bolag och enskilda personer ett dominerande inflytande på avgörandet av kommunala angelägenheter. Efter den sista stora rösträttsreformen ha dessa skäl för beskattning av kommunala testamentsförvärv helt bortfallit. De praktiska olägenheter, som äro förenade med ett bibehållande av de nu gällande arvsskattebestämmelserna, äro emellertid uppenbara. Mången gång kan det vara svårt för en kommun, som i testamente fått sig tilldelad värdefull jordegendom med högt taxeringsvärde, att uppmobilisera det för skatten erforderliga kapitalet. Under stundom inträffar det, att kommuner av denna anledning nödgas helt avstå

från testamentsförvärvet. Ur givarens synpunkt äro rådande förhållanden icke heller tillfredsställande. För att vara säker på att kommunen verkligen skall mottaga donationen, nödgas han överlämna den under livstiden. Ovilja mot att öppet framträda inför offentligheten och hänsyn till egen försörjning utgöra därvid hämmande moment. Även rent principiella synpunkter tala för att kommunerna böra befrias från skatt vid testamentsförvärv. Den utveckling, som kommunalstyrelsen i senare tid undergått och som kännetecknas av att den kommunala självstyrelsen minskat, medan kommunerna i växande utsträckning betrots med till sin natur rent statliga förvaltningsuppdrag, gör det svårt att motivera, varför en skillnad i nu berört avseende skall behöva upprätthållas mellan stat och kommun.

Väsentligen samma skäl, som sålunda tala för kommuns befrielse från arvsskatt, kunna också anföras för kyrkas, landstings och hushållningssällskaps befrielse från skatten i fråga. Under återopande av det ovan sagda tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i 1941 års förordning om arvsskatt och gåvoskatt att kyrka, landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållningssällskap befrias från erläggande av skatt för testamentsförvärv samt att bevillningsutskottet måtte utarbeta härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 23 januari 1945.

Carl H. Dahlström. *G. W. Källman.*